

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ПАВЛЕНЧИК Н.Ф.

**МАТЕРІАЛ ДО ЗАНЯТТЯ 4
«КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ»**

Курсу-тренінгу «Креативний менеджмент»
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

галузь знань 07 “Менеджмент та адміністрування”

спеціальності 073 “Менеджмент”

факультет : Туризму

рівень освіти: Бакалавр

Львів – 2020 р

ЗАНЯТТЯ 4. Креативне мислення

Мислення - необхідна умова щастя, воно дає нам велику насолоду, пробуджує смак до прекрасного та великого, позбавляє людину лінощів і нудьги.

Мислення - це психічний процес пошуків та відкриттів нового, істинного, глибинного внаслідок аналізу та синтезу навколишньої дійсності. У процесі мислення ми пізнаємо світ узагальнено та опосередковано (через слово).

Мислення - це інтелектуальна й практична діяльність, оскільки поєднує в собі пізнання і творче перетворення образів і уявлень, зафіксованих у пам'яті. Це завжди активна зміна діяльності внаслідок розумової праці.

Мислення тісно пов'язане з чуттєвим пізнанням, яке є джерелом мислення, його основою. Через відчуття та сприймання мислення безпосередньо зв'язане з навколишнім світом і є його відображенням. Але в процесі мислення людина виходить за межі чуттєвого пізнання, розкриває такі явища, які не можна безпосередньо сприйняти.

Дж. Гілфорд розрізнув два типи мислення:

✓ конвергентне – пошук єдиного вирішення проблеми за вже засвоєними лінійними алгоритмами;

✓ дивергентне – мислення одразу у великій кількості напрямків, варіювання шляхів вирішення проблеми.

Креативне мислення часто ще називають out-of-the-box thinking, тобто мислення поза шаблонами. Подолання стереотипів і вихід за межі – лише один з аспектів креативності, інші не менш важливі – вміння експериментувати і змішувати, формувати нове, оперувати складністю. Разом з тим, варто не плутати креативність із самовираженням і мистецькою творчістю.

Завдання 1. «Розвиток метафоричного мислення»

Авторка підручника «Critical Thinking Skills» Стелла Котрел виділила сім основних перешкод, з якими зустрічаються адепти критичного мислення на практиці:

1) Неправильне розуміння критики. Дехто вважає, що критика – це робити негативні коментарі. Такі люди концентруються виключно на негативі під час аналізу. Це просте нерозуміння терміну, оскільки критичне оцінювання – це ідентифікація і негативних, і позитивних аспектів. Через концентрацію на негативі багато людей вважають за краще оминати критику. Вони не роблять ніяких коментарів, які вважають негативними, тільки схвальні. Це не зовсім правильно, оскільки конструктивна критика може значно прояснити/покращити ситуацію.

2) Переоцінення власних мисленнєвих здатностей. Більшість людей сприймають себе як раціональних істот, які здатні добре мислити. А наше мислення збудоване так, що для кращої ефективності багато мисленнєвих процесів відбуваються автоматично (ми не повинні піддавати сумніву спосіб чищення зубів щодня). Ця автоматичність призводить до мисленнєвих стереотипів, тобто до поспішних висновків, зроблених на хибних аналогіях та аргументах. Ті, хто виграють суперечки, часто вважають, що гарно опанували мислення, однак, насправді, їхні опоненти могли не побачити недоліки в аргументації або просто вирішили не йти на конфлікт.

3) Брак методів, стратегій і практики. Попри те, що люди прагнуть бути більш критичними, вони не знають, які кроки зробити, аби покращити свої здатності до критичного мислення. Завдяки практиці можна розвинути правильні стратегії.

4) Небажання піддавати сумніву думки експертів. Існує природне небажання до критичного аналізу текстів чи висловлювань людей, яких ви поважаєте. Дехто трактує це як грубість чи неповагу до більш досвідчених людей. Однак критичний аналіз – це необхідність. Справжні авторитетні експерти радо привітають конструктивну критику.

5) Емоційність. Контроль емоцій відіграє важливу роль під час мислення. Критичність – це прийняття до уваги альтернативних поглядів на різні

питання. Це особливо важливо, коли підважується «здоровий глузд» чи «нормальність». Емоції додають сили аргументу, водночас підважуючи його, особливо якщо витісняють саму аргументацію. Критичне мислення не означає, що слід відмовитися від власних переконань, треба просто сконцентруватися на перевірній доказовій базі, щоб захистити власну точку зору.

6) Перевага інформації над розумінням. Вивчення питання включає розуміння та заглиблення. Не так важлива сама достовірна інформація, як вміння її отримувати. Критичне мислення – це, передовсім, навички, а не результат.

7) Недостатня концентрація та увага до деталей. Критичне мислення вимагає точності та уважності, тобто великої уваги до деталей. Спрощення та помилкові узагальнення дають поганий результат. Критична оцінка аргументів не виключає можливості прийняття аргументів, навіть якщо ви не погоджуєтесь з ними.

Завдання 2. «Божевільний архітектор»

Поради, як розвинути креативне мислення ?

1. Щодня присвячуйте час розгляданню якогось предмету чи малюнку. Розглядання має бути вільним від асоціацій. І в цьому якраз складність. Від вас уважність до деталей і запам'ятовування усіх дрібниць з відтворенням в думках або на папері за деякий час. Наприклад, намалюйте усі подряпинки, які ви запам'ятали, розглядаючи стільницю.

2. Дійте незвичним для себе чином – вносьте зміни у рутинні дії. Наприклад, складіть посуд у інше місце. Або лівою рукою (правою - для шульги) витягніть необхідний одяг з шафи.

3. Оберіть будь-який предмет, випишіть усі складові цього предмету. Напишіть, чому кожна складова зроблена саме так. Спитайте себе: чи може вона бути зроблена іншим чином? Як саме? Що це змінить?

4. Виривайте сторінки з журналів і складайте свій колаж в блокноті.

Нехай ця творча робота триває не один тиждень.

5. Шукайте щось, що нікого не дивує, і дивуйтесь. Наприклад, здивуйтесь шнурівці кросівка. Розгляньте її ближче, поміркуйте про її місію. Хіба не дивина?

6. Замальовуйте плани на день або робочі завдання. Не використовуйте слова для записів, виключно - символи і малюнки. Кружечки будуть відповідати за завершену справу чи вільний від клієнтів час?

7. Записуйте вирази з двох понять, які неможливо поєднати. На перший погляд. Знаходьте той інший погляд, де об'єднання понять має пояснення. Наприклад, волохата терка. Уявили? А тепер поміркуйте, для чого вона створена.

Завдання 3. Гнучке мислення.

Виділяють такі стилі креативного мислення.

1. Інтуїтивне мислення. Цей стиль описує спритні особистості та є типовим для менеджерів, акторів і політиків. Інтуїтивний стиль креативного мислення надає особливого значення досягненням, важкій роботі й здатності швидко знаходити правильні відповіді, зосереджується на результатах, використанні логіки і попереднього досвіду.

2. Системне мислення. Цінна якість творчої людини, оскільки допомагає охопити в оцінках і аналізі усі явища загалом, врахувати різноманітні зв'язки між властивостями та характеристиками, встановити невидимі аспекти проблеми.

3. Новаторське мислення. Цей стиль описує допитливі особистості та є типовим для вчених, інженерів і винахідників. Новаторському стилю притаманні точність, експериментування й детальний аналіз; завдяки йому легко долають труднощі.

4. Образне мислення. Характерний для проникливих особистостей та є типовим для артистів, музикантів, письменників і лідерів. Образний стиль

підходить для визначення потенційних перспектив, характеризується готовністю до ризику, незважаючи на традиції. До того ж образний стиль є неупередженим і часто схильний до гумору під час висловлення ідей.

5. Надихаюче мислення. Цей стиль описує мрійливі особистості та є типовим для педагогів, лідерів і письменників. Надихаючий стиль має позитивну, орієнтовану на подолання соціальних негативів специфіку характеризується готовністю до самопожертви з метою досягнення цілей. Цей стиль пов'язаний зі змінами, що допомагають іншим.

6. Стратегічне мислення. Дає можливість формулювання робочих гіпотез (мета і вихідна ідея); вибір відповідного підходу; врахування принципів, що конкретизують шлях побудови логічних фраз і концепцій; вибір необхідних і найбільш ефективних засобів і методів; пошук, селекція і використання фактів.

7. Латеральне мислення. Ввів це поняття у 1967 р. Едуард де Боно для позначення нестандартного креативного мислення. Дає змогу висувати конкретні нові пропозиції, нетрадиційні погляди на речі та події. Для оволодіння латеральним мисленням, необхідно: по-перше, бути оптимістом; по-друге, мати здатність змінювати моделі поведінки та стереотипи мислення набуті впродовж життя.

Реалізується латеральне мислення через такі прийоми:

- «по» (розгляд об'єкта з іншого боку звичних суджень);
- «шкереберть» (розгляд проблеми навпаки);
- **використання випадкових підказок** (взявши за вихідну точку випадкове слово та пов'язавши його з проблемою).